

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16242

Tarih : 05.02.2026

40534

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın BAK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 05.02.2026

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Amedspor, kuruluşundan bu yana sportif performansının ötesinde; kültürel aidiyet ve politik semboller gerekçe gösterilerek orantısız ve istisnai disiplin yaptırımlarına maruz bırakılmaktadır. Bu durum, yalnızca ulusal hukuk açısından değil, uluslararası spor hukuku ve insan hakları hukuku bakımından da ciddi ihlaller barındırmaktadır.

Son olarak Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), 22 Ocak'ta Amedspor'un resmî Instagram hesabından yapılan "saç örme" paylaşımlarını gerekçe göstererek kulüp ve kulüp başkanı hakkında disiplin cezası vermiştir. TFF'nin kararına göre, söz konusu paylaşımların "**futbolun ve kurumların itibarını zedelemeye yönelik açıklamalar**" ile "**ideolojik propaganda**" içerdiği iddiasıyla, Trendyol 1. Lig'de lider konumda bulunan Amedspor'a 802 bin 500 TL para cezası uygulanmasına hükmedilmiş; anılan cezanın, Futbol Disiplin Talimatı'nın 38/1-b, 42/4, 42/2 ve 10/2 maddeleri uyarınca verildiği ifade edilmiştir. Aynı paylaşımlar nedeniyle Amedspor Kulübü Başkanı Nahit Eren hakkında da ayrı bir disiplin kararı alınmış; TFF, Eren'e "**futbolun ve kurumların itibarını zedelemeye yönelik açıklamalar**" gerekçesiyle 15 gün hak mahrumiyeti cezasını, Futbol Disiplin Talimatı'nın 38/3 ve 38/1-a maddelerine uyarınca verdiğini ifade etmiştir. Kaldı ki Amedspor daha evvel de çeşitli kereler yaptırımlara maruz bırakılmıştır.

Ancak , UEFA, FIFA ve Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) içtihatlarında spor disiplininin temel ilkeleri açık biçimde tanımlanmış olup bunlar; tarafsızlık ve eşitlik ilkesi, orantılılık ilkesi, ayrımcılık yasağı ve ifade özgürlüğüne saygı şeklinde ifade edilmiştir. FIFA Disiplin Talimatı'nın 4. maddesi, ırk, cinsiyet, dil, politik görüş veya kültürel aidiyet temelinde

ayrımcılığı açık biçimde yasaklamaktadır. Aynı şekilde UEFA Disiplin Yönetmeliği, sembol ve ifadelerin şiddet, nefret ve ayrımcılık içermemesi koşuluyla cezalandırılmayacağını düzenlemektedir.

Yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi; ifade özgürlüğünü (AİHS md. 10) yalnızca “hoşa giden” ifadeler için değil, rahatsız edici, aykırı veya politik anlam taşıyan semboller için de güvence altına almıştır. Bireyin bedeni üzerindeki tasarruf hakkını, özel hayatın korunması (AİHS md. 8) kapsamında değerlendirmiştir. AİHM’in S.A.S. / Fransa, Eweida ve Diğerleri / Birleşik Krallık ve Identoba / Gürcistan kararlarında; kişisel görünüm, sembol ve kimlik ifadelerine yönelik müdahalelerin, ancak demokratik toplumda zorunlu, meşru ve orantılı olması hâlinde kabul edilebilir olduğu açıkça vurgulanmıştır.

Tüm evrensel hukuk kuralları ölçeğinde saç örgüsüne yönelik disiplin cezası; meşru olmadığı gibi spor güvenliğiyle ilintili değildir ve orantılı da değildir. Dolayısıyla bu yaptırım, AİHS md. 8 ve 10’un ihlali niteliği taşımaktadır. Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) tarafından Amedspor’a yönelik verilen cezalar; sahaya yabancı madde atılması, ırkçı sloganlar, fiziki saldırılar ve açık nefret söylemleri karşısında ya hiç yaptırım uygulanmaması ya da son derece hafif cezalarla geçiştirilmesi ile karşılaştırıldığında, hukuk devleti ve eşitlik ilkesiyle bağdaşmayan bir tablo ortaya koymaktadır.

Diğer yandan, A Milli Futbol Takımı oyuncusu Merih Demiral’ın, uluslararası kurumlar tarafından ırkçı ve aşırı milliyetçi sembol olarak kabul edilen bir işareti kullanması sonrası UEFA tarafından verilen cezanın, Türkiye Cumhuriyeti tarafından kınanması ve sporcunun savunulması, açık bir çifte standardı gözler önüne sermektedir. Uluslararası spor hukukunda ırkçı semboller açıkça yasaklanmışken, kadınların yaşam hakkı, eşitlik ve bedensel özerkliğine işaret eden bir sembolün cezalandırılması; hukuki değil siyasal saiklerle hareket edildiğini göstermektedir. Bu bağlamda Amedspor’a yönelik saç örgüsü cezası, uluslararası spor hukuku normlarına, AİHM içtihatlarına ve Anayasa’nın 10., 17. ve 90. maddelerine açıkça aykırıdır. Ve dahi saç örgüsü, herhangi bir şiddet çağrısı, nefret söylemi veya sportif düzeni bozucu unsur içermediği gibi, bedensel ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Bu izahlar bağlamında;

1. Amedspor’a kuruluşundan bugüne kadar TFF tarafından verilen para cezaları, seyircisiz oynama, saha kapatma, puan silme ve diğer disiplin cezaları nelerdir? Bu cezaların gerekçeleri ve toplam sayısı kaçtır?
2. Aynı dönem içerisinde, Amedspor’un deplasman maçlarında maruz kaldığı ırkçı saldırılar, fiziki şiddet, tehditler ve nefret söylemleri nedeniyle rakip kulüplere hangi cezalar verilmiştir? Bu cezaların Amedspor’a verilenlerle orantısı nasıl açıklanmaktadır?
3. Saç örgüsü nedeniyle Amedspor futbolcularına verilen cezanın dayanağı olan TFF talimatı veya maddesi hangisidir? Bu düzenleme hangi somut hukuki gerekçeyle kişisel görünüm ve bedensel tercihlere müdahale etmektedir?

4. Sa örgüsünün kadınların yaşam hakkı, bedensel özerklik ve toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinin sembolü olduğu gerçeği dikkate alınmış mıdır? Alınmadıysa, bu durum ayrımcılık yasağı kapsamında nasıl değerlendirilmektedir?
5. Amedspor'a yönelik bu cezanın, Anayasa'nın 10., 17. ve 90. maddeleri ile AİHS hükümleri karşısındaki hukuka aykırılığı konusunda Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır?
6. Milli takım oyuncusu Merih Demiral'ın ırkçı bir sembol olarak uluslararası kurumlarca kabul edilen işareti kullanması sonrası verilen UEFA cezası, Türkiye Cumhuriyeti tarafından neden kınanmış ve savunulmuştur?
7. Irkçı sembollerin uluslararası alanda cezalandırılmasına rağmen, "ifade özgürlüğü" kapsamında savunulması; buna karşılık kadın yaşam hakkını simgeleyen bir beden pratiğinin cezalandırılması, Bakanlığınızca ifte standart olarak görülmekte midir?
8. TFF'nin disiplin uygulamalarında eşitlik, tarafsızlık ve ayrımcılık yasağı ilkesine uygun davranmadığı yönündeki yaygın kamuoyu kanaati karşısında, Bakanlığınızın denetim veya müdahale yetkisini kullanma yönünde bir planı var mıdır?
9. Amedspor'a yönelik sistematik ve istisnai cezalandırma pratiğinin sonlandırılması ve spor alanında ayrımcılığın önlenmesi amacıyla herhangi bir yasal veya idari düzenleme yapılması düşünölmekte midir?